ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଏବଂ ମହାସମୀକ୍ଷକ

ବନାମ

କମଳେଶ ବଦିଲାଲ୍ ମେହେଟ୍ଟା

ଜାନୁଆରୀ 21, 2003

[ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଭି. ଏନ୍. ଖାରେ, ଅଶୋକ ଭାନ୍ ଏବଂ ଏସ୍. ବି. ସିହ୍ନା, ନ୍ୟାୟାଧୀଶବୃନ୍ଦ]

ଭାରତ ସମ୍ବିଧାନ, 1950 :

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 - ବର୍ଗୀକରଣ - ଏହାର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତା - ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ନିମନ୍ତେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରୁ ଆବେଦନପତ୍ର ଆହ୍ୱାନ – କେବଳ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେବଳ ଅଂଶୀଦାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବିଜ୍ଞାପନ– ଏହି ଆଧାରରେ ଏହାର ଆବେଦନ ଖାରଜ ହେବାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରି ଏକ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ସଂସ୍ଥା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ – ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକକ ବିଚାରପତି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ –ଅପିଲ ଉପରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ, ଯେତେବେଳେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକମାନେ ଯୋଗ୍ୟତା ସମ୍ପନ୍ନ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଗ୍ୟ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ଭିତରେ ଏକ ଉପ-ବର୍ଗୀକରଣ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏଭଳି ବର୍ଗୀକରଣ ହେଉଛି ବୈଷମ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ, ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14ର ଉଲଘଂନ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଯଦି ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅଦକ୍ଷ ହୋଇଥାନ୍ତେ, ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟରେ ସମୀକ୍ଷାକରିବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୋଇପାରିନଥାନ୍ତେ ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226-ନ୍ୟାୟିକ ସମୀକ୍ଷା-ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନପତ୍ର ଖାରଜ ହେବାକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଏକ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ– ପରିସର - ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ, ଏଭଳି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନପତ୍ର ରକ୍ଷଣୀୟଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ, କାରଣ ଭାରତର ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଏବଂ ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହିସାବ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି

ହେଉଛି କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଏକ ବୈଧାନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଏହା ଏକ ପ୍ରଶାସନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ଅପିଲକାରୀ-ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଏବଂ ମହାସମୀକ୍ଷକ, ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଫାର୍ମଗୁଡ଼ିକରୁ ଆବେଦନପତ୍ର ଆହ୍ୱାନ କରିଥିଲେ । ବିଜ୍ଞାପନରେ ସର୍ତ୍ତ ରଖାଯାଇଥିଲା ଯେ, କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେବଳ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥା ହିଁ ଏହି ତାଲିକାରେ ନାମୀକରଣ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ ଏବଂ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ ନାହିଁ । ଏହି ଆଧାରରେ ଉତ୍ତରଦାତା-ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ସଂସ୍ଥାର ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ନାମୀକରଣ ତାଲିକାରୁ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯିବାକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଉତ୍ତରଦାତା ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଜଣେ ଏକକ ବିଚାରପତି ଏହି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ଏକ ଅପିଲ୍ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯାହାକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲ୍ ।

ଅପିଲକାରୀ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଏକକ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ସଂସ୍ଥା ତୁଳନାରେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବାର ନୀତି ସେମାନଙ୍କର ଦକ୍ଷତା, ନିରନ୍ତରତା ଓ ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ଆଧାର କରି କରାଯାଇଥିଲା; ଏବଂ ସେହିପରି ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥା ନିଜେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବର୍ଗ ଅଟେ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **14**ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହା ଏକ ବୈଧ ବର୍ଗୀକରଣ ଥିଲା । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ, ଏହି ବର୍ଗୀକରଣ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତାର ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଆକ୍ଷେପିତ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ହାସଲ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ସହିତ ଏହାର ଏକ ଯୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା; ଯେ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟରେ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବା କେବଳ ଜରୁରୀ ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ସଂସ୍ଥାର ତାଲିକାଭୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ଭେଦଭାବ ଜଡିତ ନଥିଲା । ଏହା ସହିତ ଅପିଲକାରୀଙ୍କର କେବଳ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକଠାରୁ ଆବେଦନପତ୍ର ଆହ୍ୱାନ କରିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏକ ନୀତିଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଥିଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଏହା ନ୍ୟାୟିକ ସମୀକ୍ଷାର ପରିସର ବାହାରେ ଅଟେ ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ଯେ **1.1.**ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ଏବଂ ଭାଗିଦାରୀ ଫର୍ମଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିବା ବର୍ଗୀକରଣ ହେଉଛି ମନମୁଖୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ, ଏବଂ ସେହି ଅନୁସାରେ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14ର ମାପଦଣ୍ଡରେ ଖାରଜ ହେବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ।**[478- E]**

1.2.ଯୋଗ୍ୟତା ସମ୍ପନ୍ନ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକମାନେ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ବା ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟର ଦାୟିତ୍ୱ ପାଇବା ପାଇଁ ଏବଂ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟର ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଅଟନ୍ତି। ଯେତେବେଳେ ଏହା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ସାରିଛି ଯେ ଏହି ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକମାନେ ଯୋଗ୍ୟତା ସମ୍ପନ୍ନ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ, ସେତେବେଳେ ଆକ୍ଷେପିତ ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ଯୋଗ୍ୟ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ଭିତରେ କାହିଁକି ଏକ ଉପ-ବର୍ଗୀକରଣ ସୃଷ୍ଟି କରାଗଲା, ତାହାର କୌଣସି ବୈଧ କାରଣ ଦେଖାଯାଉନାହିଁ, ଯାହାକି କେବଳ ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥା ଗଠନ କରିଥିବା ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ଏକ ଛୋଟ ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରହୁଛି **।[476- G, H; 477-A-B]**

1.3.ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକ ଯୋଗ୍ୟତା ସମ୍ପନ୍ନ, ଅଭିଜ୍ଞ ଏବଂ ଦକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି, ସେତେବେଳେ କେବଳ ଏହି କାରଣ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ବିଭେଦ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ସେ ନିଜ ବୃତ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ଏକାକୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ବାଛିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏକ ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥା ଗଠନ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇନାହାନ୍ତି । ଦକ୍ଷତା, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିଜ୍ଞତା, ପାରଦର୍ଶିତା ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସାମର୍ଥ୍ୟରୁ ହିଁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ, ତେଣୁ ଏହି ସବୁ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଏବଂ ବୃତ୍ତିଗତ କୁଶଳତା କେବଳ ଏକ ସଂସ୍ଥାରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ସହ ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏକ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାରେ ସମୀକ୍ଷକ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଜଣେ ଏକକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜସ୍ୱ ଭାବେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଅଭିଜ୍ଞ ସମୀକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହାୟତା ମାଧ୍ୟମରେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଓ ବୃତ୍ତିଗତ ଚତୁରତା ରହିପାରେ, ଯାହା ଯେକୌଣସି ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥା ପରି ସମାନ ଭାବେ ଦକ୍ଷ ହୋଇପାରେ । ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥାର କେତେକ ଅଂଶୀଦାର ନିଷ୍କ୍ରିୟ ଅଂଶୀଦାର ହୋଇଥାନ୍ତି, ଯେଉଁମାନଙ୍କର ନିର୍ବାହ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବୃତ୍ତିଗତ ଦାୟିତ୍ୱ ନଥାଏ । ଏକ ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥା କମ୍ପାନୀ ଭଳି କୌଣସି ଆଇନଗତ ସଂସ୍ଥା ନୁହେଁ; ଏହା କେବଳ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କର ଏକ ସମୂହ ମାତ୍ର **।ଏକ** ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥାରେ, ସେହି ଅଂଶୀଦାର ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାରେ ସହାୟତା ଦିଆଯିବ, କିନ୍ତୁ ସେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଜଣେ ଯୋଗ୍ୟ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକ । ଏହା ଠିକ୍ ଏକ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଭଳି ପରିସ୍ଥିତି, ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ

ହିସାବରକ୍ଷକ ଏକାକୀ ସମସ୍ତ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷାକାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ । କେବଳ ଯେହେତୁ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକ ଏକ ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥା ଗଠନ କରିଥିବା ଯୋଗୁଁ, ଏହା ଧରି ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ସେମାନେ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଗଠନ କରିଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ତୁଳନାରେ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ଦକ୍ଷ ହୋଇଯିବେ । କେବଳ ସମ୍ପୃକ୍ତ ନାମକରଣ କିମ୍ବା ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଆଧାର କରି ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ କ୍ଷମତାସମ୍ପନ୍ନ ବୋଲି ବିଚାର କରିବା ଭ୍ରମାତ୍ମକ ହେବ । ତେଣୁ, ଅପିଲକାରୀ ତୃଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅନୁମାନ କରିଥିଲେ ଯେ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥା ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଦକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି ।**[477- C-F]**

1. 4.ଏହି ଦାଖଲ ଯେ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବାରେ କୌଣସି ବିଭେଦ ନାହିଁ, ତାହା ଅନ୍ୟ ଏକ ଯୁକ୍ତି ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ଅଟେ ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହନ୍ତି । ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ ନଚେତ୍ ହେବେ ନାହିଁ । ଯଦି ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅଦକ୍ଷ ଥାଆନ୍ତେ, ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ସମୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ କରାଯାଇ ନଥାନ୍ତା । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଯଦି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟରେ ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥାର ଅଭାବ ଥାଏ, ତେବେ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିବା ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥାର ସେବା ନିଆଯାଇପାରେ ।**[478- G, H]**

2. ଏକ ନୀତି ପ୍ରଣୟନ କରିବା, ଯାହାକି ଏକ ପ୍ରଶାସନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ଏକ ବୈଧାନିକ କାର୍ଯ୍ୟର ସମ୍ପାଦନ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି। ଯେତେବେଳେ ବି ଭାରତର ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଏବଂ ମହାସମୀକ୍ଷକ, କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ସରକାରୀ ନିଗମ ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଜଣେ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଥିବା ବୈଧାନିକ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତି, ଯାହାକି ଏକ ବୈଧାନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା କୌଣସି ନୀତିଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ନୁହେଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହା ମଧ୍ୟ ଦାବି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ **CAG** ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଅନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଓ ଅଯୌକ୍ତିକ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାଧୀନ ଅଟନ୍ତି ।**[475- G, H, 476-A]**

ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଏବଂ ମହାସମୀକ୍ଷକ ବନାମ କେ.ଭି.ମେହେଟ୍ଟା

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା :ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 11458/1995 ।

LPA. 444/82ରେ ଗୁଜରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 19. 1. 93 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ରଞ୍ଜିତ କୁମାର, ଏସ୍. ୱାସିମ ଏ. କାଦରୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ଅନୀଲ କଟିୟାର ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତି ଖାରେ ଏହି ମାମଲାର ଉତ୍ତରଦାତା, ଗୁଜରାଟର ଅହମଦାବାଦରେ ଥିବା ଏକ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକ ସଂସ୍ଥାର ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି । ଏହି ମାମଲାର ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ବୈଧାନିକ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗ ଏବଂ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ହିସାବପତ୍ରକୁ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୀକ୍ଷା କରାଇବା । ସରକାରୀ ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ କେବଳ ସେହି ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ, ଯେଉଁମାନେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ପ୍ୟାନେଲରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ମେ, 1981ରେ, ଅପିଲକାରୀ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ନାମୀକରଣ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକଠାରୁ ଆବେଦନପତ୍ର ଆହ୍ୱାନ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିଣ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଓଡ଼ିଶା, ଜମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର, ଆସାମ, ମଣିପୁର, ମେଘାଳୟ, ନାଗାଲାଣ୍ଡ ଏବଂ ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେବଳ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥା ହିଁ ଏହି ପ୍ୟାନେଲରେ ନାମୀକରଣ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ ଏବଂ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବା କିମ୍ବା ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ, କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟରେ ସେହି ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ଅବସ୍ଥିତ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉକ୍ତ ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଖଣ୍ଡ 3 ଏବଂ ଖଣ୍ଡ 4ର ଉପ-ଧାରା (d)କୁ ନିର୍ଯ୍ୟାସ କରିବା ଉଚିତ ହେବ, ଯାହା ନିମ୍ନମତେ ରହିଛି :

"3. ଫର୍ମ ପୂରଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ 1 ରୁ 4 ଏବଂ ସ୍ତମ୍ଭ 1ର ପାଦଟୀକା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ କେବଳ ଉଲ୍ଲେଖିତ ରାଜ୍ୟର ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାଙ୍କୁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ତାଲିକାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ଅବସ୍ଥିତ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ଆବେଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(4)d.ଫାର୍ମ ତରଫରୁ ଜଣେ *ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଦର୍ଶନପତ୍ରରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର କରାଯିବା ଉଚିତ ।................ପଞ୍ଜୀକୃତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଭଳି ଏଫ୍. ସି. ର ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ କେବଳ ସେହି ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯାଉଛି :ଓଡ଼ିଶା, ଜାମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର, ଆସାମ, ମଣିପୁର, ମେଘାଳୟ, ନାଗାଲାଣ୍ଡ, ତ୍ରିପୁରା"(ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି) ।*

ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତା ପ୍ୟାନେଲରେ ସାମିଲ ହେବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଫାର୍ମ ଏକ ଅଂଶୀଦାରୀ ଫର୍ମ ନହୋଇ ଏକ ମାଲିକାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ହୋଇଥିବା ହେତୁ ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିରେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ, ଉତ୍ତରଦାତା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅଧୀନରେ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ସେଥିରେ ସେ ପ୍ୟାନେଲଭୁକ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ମାଲିକାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯିବା ପ୍ରଥା ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ, ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14ର ଉଲଙ୍ଘନ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ଏହାକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ । ସେ ନିବେଦନ କରିଥିବା ପ୍ରତିକାର ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ନିମ୍ନମତେ ରହିଛି:

"10. ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀ ନିବେଦନ କରନ୍ତି ଯେ ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ, ଆଦେଶ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରି ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସେହି ନୀତିକୁ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ, ବେଆଇନ, ଅବୈଧ ଏବଂ ଶୂନ୍ୟ ଘୋଷଣା ପୂର୍ବକ ବାତିଲ କରିବାକୁ ଦୟାପୂର୍ବକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ, ଯାହା ପରିଶିଷ୍ଟ-B ବିଜ୍ଞାପନରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଓଡ଼ିଶା, ଜାମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର, ଆସାମ, ମଣିପୁର, ମେଘାଳୟ, ନାଗାଲାଣ୍ଡ ଏବଂ ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ପଞ୍ଜିକୃତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଥିବା ଏଫ. ସି. ଏ.ମାନଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ଫାର୍ମଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦେଉଛି; ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ନୀତି ଆପଣେଇବାରୁ ତଥା ପରିଶିଷ୍ଟ-B ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ୟାନେଲଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଫାର୍ମକୁ ବିଚାର ନକରିବାରୁ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବେ ନିବୃତ୍ତ ରଖିବାକୁ ଦୟାପୂର୍ବକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ ।"

ଉକ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଗୁଜରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ଆସିଥିଲା, ଯିଏ କି 26.4.82ରେ ଏକ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ମତ ଥିଲା କି ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରଣ କରାଯାଉଥିବା ନୀତି ଅଯୌକ୍ତିକ ଥିଲା ଏବଂ ଏଭଳି ଉପ-ବର୍ଗୀକରଣର ହାସଲ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ କୌଣସି ପ୍ରକୃତ ସମ୍ପର୍କ ନଥିଲା । ପ୍ୟାନେଲରେ ସାମିଲ ହେବାରୁ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନକୁ ବାଦ୍ ଦେବା ପାତରଅନ୍ତର ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବା ସହ, ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତି ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କଲେ:

> ....ତେଣୁ, ଉପରୋକ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି ପ୍ୟାନେଲରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନାମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ । ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି କି ଭବିଷ୍ୟତରେ ମଧ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତା ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ପଣ କରିବା ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ୟାନେଲଭୁକ୍ତ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରି ସର୍ବସାଧାରଣ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତା ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ଯେପରି ସେ ଅଂଶୀଦାରୀରେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକ ଭାବେ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପ-ବର୍ଗୀକରଣକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଜିଦ୍ ନ କରନ୍ତି ।................ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ।"

ଅପିଲକାରୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଅଧିକାର ପତ୍ର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ତାହା ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଉକ୍ତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ଅପିଲକାରୀ ଆମ ସମ୍ମୁଖକୁ ଆସିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା କି କେବଳ ଅଂଶୀଦାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକରୁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ପାଇଁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏକ ନୀତିଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଥିଲା, ତେଣୁ ଏହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନ୍ୟାୟିକ ସମୀକ୍ଷାର ପରିସର ବାହାରେ ଅଟେ । ଏହି ଯୁକ୍ତିର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନାହିଁ । ଏହା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ହେବ କି ଏକ ନୀତି ପ୍ରଣୟନ କରିବା, ଯାହା ଏକ ପ୍ରଶାସନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ବୈଧାନିକ କାର୍ଯ୍ୟର ସମ୍ପାଦନ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି । ସରକାରୀ ନିଗମ ଏବଂ ସାର୍ବଜନୀନ କ୍ଷେତ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସମୀକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଓ ମହାସମୀକ୍ଷକ

ବା ସି.ଏ.ଜି.ଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆଇନଗତ ଭାବେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହା ଦାବି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କି ସି.ଏ.ଜି. କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ବିନା ଏବଂ ଅଯୌକ୍ତିକ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ମୁକ୍ତ ଅଟନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ ସି.ଏ.ଜି. କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରୀ ନିଗମ ଏବଂ ସାର୍ବଜନୀନ କ୍ଷେତ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଜଣେ ସମୀକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେ କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଥିବା ବୈଧାନିକ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଏଭଳି କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଏକ ବୈଧାନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ, କୌଣସି ନୀତିଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ନୁହେଁ ।

ଏହା ପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ସହଭାଗୀତା ଫାର୍ମର ପ୍ୟାନେଲଭୁକ୍ତ କରିବାର ନୀତି ଏହି ତଥ୍ୟ କାରଣରୁ ଥିଲା ଯେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ସହଭାଗୀତା ଫାର୍ମ ଅଧିକ ଦକ୍ଷ ଏବଂ ଉନ୍ନତ ସ୍ଥିତିରେ ଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି ଯାହା ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଅପେକ୍ଷା ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସମୟ ସୂଚୀକୁ ଅନୁପାଳନ କରିବା, ଅଭିଜ୍ଞତା ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ସୁବିଧା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ଏହିପରି, ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ସହଭାଗୀତା ସଂସ୍ଥା ନିଜେ ଏକ ବର୍ଗ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 14 ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଏକ ବୈଧ ବର୍ଗୀକରଣ ଅଟେ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଆକାର, ନମନୀୟତା ଏବଂ ନିରନ୍ତରତା ଭଳି କାରକଗୁଡ଼ିକ ଆଧାରରେ ଗୋଟିଏ ପଟେ ଅଂଶୀଦାରୀ ଫାର୍ମ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପଟେ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସ୍ପଷ୍ଟ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ଉକ୍ତ ଶ୍ରେଣୀକରଣ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତାର ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା କି, ଉକ୍ତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଏବଂ ଆକ୍ଷେପିତ ବିଜ୍ଞାପନ ଦ୍ୱାରା ହାସଲ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଅର୍ଥାତ୍ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି ।

ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଯଥାର୍ଥତା ପ୍ରତିପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଏଭଳି କେତେକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଥିଲା ଯେପରିକି, କୌଣସି ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଜଣେ ଅଂଶୀଦାର ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କୁ ସ୍ଥାନିତ କରିବା କିମ୍ବା ସହଯୋଗ କରିବାର କ୍ଷମତା; ଯଦି ଆଇନରେ ନଥାଏ, ତେବେ ଜଣେ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଆଇନଗତ ଭାବେ ନହେଲେ ବି ବ୍ୟବହାରିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ

ସାଧାରଣତଃ ଅଂଶୀଦାରୀ ଫାର୍ମର ନିରନ୍ତରତା ବଜାୟ ରହିବା; କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 210(2)(b) ଏବଂ 619A ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ସମୟ ସୀମା ପୂରଣ କରିବାରେ ଏକ ମାଲିକାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଅକ୍ଷମତା; ଏବଂ ବେସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ମାଲିକାନା ଫାର୍ମଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ଅଂଶୀଦାରୀ ଫାର୍ମ ଉପରେ ଭରସା କରିବାର ସାଧାରଣ ପ୍ରଥା ।

ଉପରୋକ୍ତ ଯୁକ୍ତି ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ଥାପନ କରେ ଯେ, ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉପ-ବର୍ଗୀକରଣ , ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14ର ଯୌକ୍ତିକତା ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଉଛି କି ନାହିଁ ।

ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ, ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିବା ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକମାନେ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟର ଦାୟିତ୍ୱ ପାଇବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକମାନେ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ସରକାରୀ ତଥା ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ପ୍ୟାନେଲଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ, ସେତେବେଳେ ବିବାଦୀୟ ବିଜ୍ଞାପନରେ ଯୋଗ୍ୟ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ସାଧାରଣ ଶ୍ରେଣୀ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ ଉପ-ବର୍ଗୀକରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର କୌଣସି ବୈଧ କାରଣ ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ, ଯାହାକି କେବଳ ଅଂଶୀଦାର ଫାର୍ମ ଗଠନ କରିଥିବା ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଏକ ଛୋଟ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ।

ଆବେଦନକାରୀ ଜୋର ଦେଇ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏହା କେବଳ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷକ କମ୍ପାନୀର ଏକ ଛୋଟ ଗୋଷ୍ଠୀ ଯାହା ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ୟାନେଲକୁ ଅଣାଯିବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଦକ୍ଷ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବା ଉଚିତ । ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯୋଗ୍ୟ, ଅଭିଜ୍ଞ ଏବଂ ଦକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି, ଏହା ବୁଝିବା କଷ୍ଟକର ଯେ ସେ ବୃତ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ଏକାକୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ବାଛିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏକ ସହଭାଗୀତା ସଂସ୍ଥା ଗଠନ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇ ନାହାଁନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଦକ୍ଷତା, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିଜ୍ଞତା, ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସାମର୍ଥ୍ୟରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ, ଏହି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଏବଂ ବୃତ୍ତିଗତ କୁଶଳତାକୁ କେବଳ ଏକ ଫାର୍ମର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ବ୍ୟକ୍ତି ସହିତ ସଂଯୋଗ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଏକ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାରେ ଜଣେ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ଜଣେ ଏକକ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜେ ଏବଂ ଅଭିଜ୍ଞ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ସହାୟତା ମାଧ୍ୟମରେ ଏହିପରି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଏବଂ ବୃତ୍ତିଗତ କୁଶଳତା ରଖିପାରିବେ ଯିଏ ଯେକୌଣସି ସହଭାଗୀ ସଂସ୍ଥା ପରି

ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ସେବାରେ ରହିପାରିବେ । ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ ଯେ ଭାଗିଦାରୀ ଫାର୍ମର କେତେକ ଅଂଶୀଦାର ନିଷ୍କ୍ରିୟ ଅଂଶୀଦାର ହୋଇଥାନ୍ତି, ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ କୌଣସି ବୃତ୍ତିଗତ ଦାୟିତ୍ୱ ନଥାଏ। ଏକ ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥା ଏକ କମ୍ପାନୀ ଭଳି ଆଇନଗତ ସଂସ୍ଥା ନୁହେଁ; ଏହା କେବଳ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କର ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଅଟେ । ଏକ ଭାଗିଦାରୀ ଫାର୍ମରେ, ଅଂଶୀଦାରଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାରେ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ସେହି ଯୋଗ୍ୟ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷକ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ଏହା ଠିକ୍ ଏକ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଭଳି ସମାନ ପରିସ୍ଥିତି, ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷକ ନିଜେ ସମସ୍ତ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ଭାଳିଥାନ୍ତି । କେବଳ କିଛି ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷକ ଏକ ଭାଗିଦାରୀ ଫର୍ମ ଗଠନ କରିଥିବା କାରଣରୁ, ଏହା ଧରିନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ସେମାନେ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଚଳାଉଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅଧିକ ଦକ୍ଷ ହୋଇଯିବେ । ତେଣୁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ନିଜେ ଭୁଲ୍ ଭାବେ ଅନୁମାନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାଗିଦାରୀ ଫାର୍ମଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଦକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି ।

ଆଇନ ବୃତ୍ତିର ଅଭିଜ୍ଞତା ସହିତ ଏଠାରେ ଏକ ଉପଯୋଗୀ ତୁଳନା କରାଯାଇପାରେ । ଏହା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଜଣେ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ଆଇନଗତ ସେବାର ଗୁଣବତ୍ତା କେବଳ ଏହି କାରଣରୁ କମିଯାଏ ଯେ ସେ କୌଣସି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାମଲାରେ ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱର ଏକମାତ୍ର ତଥା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଧାର । କିମ୍ବା ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବେ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଜଣେ ମହକିଲ ଜଣେ ମାତ୍ର ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ସହ ଭାଗ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରି ଅଯଥା ବିପଦରେ ପଡ଼ିଯିବେ । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିଜ୍ଞତା ଏବଂ ସଚ୍ଚୋଟତା ହେଉଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଫଳ ବୃତ୍ତିଗତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଣ, ଏବଂ ଏହି ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ସଫଳତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ; ତାହା ଚାହେଁ ନିଜର ଆର୍ଥିକ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ଚାହୁଁଥିବା ଏକ ନିଗମ ହେଉ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନ୍ୟାୟ ଚାହୁଁଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ହେଉ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଜଣାଶୁଣା ଯେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର କ୍ରମ ଦାୟିତ୍ୱର ବିଭାଜନ ବା ଦାୟିତ୍ୱହୀନତାକୁ ରୋକିଥାଏ । ତେଣୁ, ଜଣେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ପ୍ରତି କେବଳ ଏହି କାରଣରୁ ଭେଦଭାବ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ସେ ନିଜର ବୃତ୍ତିଗତ ଦକ୍ଷତାକୁ ଏକ ଭାଗିଦାରୀ ଫାର୍ମ ବଦଳରେ ଏକ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାରେ ବିନିଯୋଗ କରିବାକୁ ବାଛିଛନ୍ତି ।

ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏହା ଏକ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ସତ୍ୟଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ସରକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଭାଗିଦାରୀ ଫାର୍ମ ସବୁବେଳେ ଭଲ ସ୍ଥିତିରେ ଥାଏ, କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ ଯେ 'ଏକା ଅପେକ୍ଷା ଦୁଇଟି ବିଚାର ସଦାବେଳେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ' । ଏପରି ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ହୋଇପାରେ ଯେତେବେଳେ ଏକ ଭାଗିଦାରୀ ଫାର୍ମ—ଯାହା ବାହାରକୁ ଦେଖିବାକୁ କିଛି ସକ୍ରିୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଏକ ସଂଘ ଭଳି ମନେହୁଏ—ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷେ ସେଥିରେ ମାତ୍ର ଜଣେ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଂଶୀଦାର ଥାନ୍ତି । ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ କେବଳ ଟିକସ ରିହାତି ପାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ, ବ୍ୟବସାୟରେ କୌଣସି ଆଗ୍ରହ ନଥିବା ସାଧାରଣ ଲୋକ କିମ୍ବା 'ନିଷ୍କ୍ରିୟ ଅଂଶୀଦାର'ଙ୍କ ସହ ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ ବା ସଂଘ ଗଠନ କରିଥାନ୍ତି । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ, କେବଳ ନାମକରଣ କିମ୍ବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ କାରଣରୁ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଅପେକ୍ଷା ଭାଗିଦାରୀ ଫାର୍ମଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକ କ୍ଷମତା ରହିଛି ବୋଲି ଭାବିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭ୍ରମାତ୍ମକ ହେବ ।

ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗୁଁ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ ଏବଂ ଭାଗିଦାରୀ ଫାର୍ମଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିବା ଶ୍ରେଣୀକରଣ ହେଉଛି ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ, ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14ର ଯୌକ୍ତିକତା ମାନଦଣ୍ଡରେ ପଡିଥାଏ ।

ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ, ସନନ୍ଦୀ ହିସାବରକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟରେ, ଯଥା—ଓଡ଼ିଶା, ଜମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର, ଆସାମ, ମଣିପୁର, ମେଘାଳୟ, ନାଗାଲାଣ୍ଡ ଏବଂ ତ୍ରିପୁରାରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତି କାରଣରୁ ପ୍ୟାନେଲଭୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି; ଏବଂ ସରକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ବାହାରର ଭାଗିଦାରୀ ଫାର୍ମଗୁଡ଼ିକୁ ଆବଣ୍ଟନ କରିବା ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ଅନୁକୂଳ ହେବନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏଭଳି ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ୟାନେଲଭୁକ୍ତ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଭେଦଭାବ ଜଡ଼ିତ ନାହିଁ।

ଆମେ ଏହି ଉପସ୍ଥାପନାକୁ ପୂର୍ବ ଯୁକ୍ତି ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ଦେଖୁଛୁ ଯେ, ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସାର୍ବଜନୀନ କ୍ଷେତ୍ରର ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ଭଳି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି । ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀର ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟ, ଅଥବା ସେମାନେ ନୁହଁନ୍ତି । ଯଦି ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀର ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ଅକ୍ଷମ ବା ଅଯୋଗ୍ୟ, ତେବେ ଉପରୋକ୍ତ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ସରକାରୀ ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରାୟତ୍ତ

ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ କେଉଁ କାରଣରୁ ଯୋଗ୍ୟ କରାଯାଇଛି, ତାର କୌଣସି କାରଣ ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ଏହାଛଡ଼ା, ଯଦି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟରେ ସନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ ହିସାବରକ୍ଷକଙ୍କ ଅଂଶୀଦାରୀ ସଂସ୍ଥାର ଅଭାବ ଥିଲା, ତେବେ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିବା ଭାଗିଦାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସେବା ନିଆଯାଇପାରିଥାନ୍ତା । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆମର ମତ ଯେ ଆକ୍ଷେପିତ ବିଜ୍ଞପ୍ତିଟି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14ର ପରୀକ୍ଷଣରେ ତିଷ୍ଠିବ ନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡିକ ପାଇଁ, ଆମେ ଆବେଦନରେ କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ପାଇ ନାହୁଁ ।ଏହା ବିଫଳ ହୁଏ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଖାରଜ ହୁଏ । ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

ଏନ୍.ଜେ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

<u>**ଅସ୍ୱୀକରଣ**</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।